

A'
TSÁSZÁRI ÉS KIRÁLYI FELSÉG'
ENGEDELMÉVEL.

Nro 50.

Költ Bétsben, Karátson Havának (Décembernek)
21-dik napján 1798-dik Elztendőbenn.

Török Birodalmi Tudósítások.

A' közelebb írtt Egyiptomi hadi törté-
netekről, már most a' Damaskusi Basá-
nak Ibraim Seraskiernek, és Bég Morad-
nak hiteles Tudósításaikat is közölhetjük:

Az első Tudósítás Októb. 26-dikán
költ, 's ezeket foglalja magábann:

„Bonaparté Kajróbann minden házra
tíz piáfszter adót akart vetni, és a' Lako-
sokat arra is akarta kényszeríteni, hogy 3
színü kokárdát viseljenek tsalmáikonn, és

F f f

hogy házaiknak ajtait is azzal czifrázzák ki. E' végre egy nagy gyűlést hívatott öfzfe a' Mebkemméhbe, és a' maga leg főbb Generálissal közűl egygyet, 60 Kísérőkkel egygyütt küldött el azon Gyűlésre. Midön a' Generális, igyekezett Bonaparte' kívánságának telyesítésére reá be szélleni a' Népet: ez pedig nagyon zúgott; egy Barbáriából való Közember, pifztollyal le-lötte a' Generálist, 's a' Kísérői is mind le-ölettettek; azután le-öldöste a' Nép minden azon Frantziákat is, kiket házakkann vagy a' piatzokonn talált; 's fel gyújtotta az épületeket, mellyekben a' Fr. ák védelmezték magokat. Akkor 500 Frantziák öfzfe-sereglettek az Azab Kubessora; de azok is mind le vágattattak. Ezen szempillantatbann Aga Mustafa, a' vólt Égyptomi Basának Abubekirnek Helytartója, a' Törököket, és a' Barbáriabélieket öfzfe gyűjtvénn, 's elejekbe állvänn azoknak, minden Scheikhekkal és Ulemákkal, meg-támadta velek a' Várat, a' hol ismét kettenn maradtak halva, a' Bonaparte alatt szolgáló legfőbb Generálisok közűl; a' több Katonáság is mind egy lábíg le-öldösödött, 's az ágyúk és minden lövéshez való készületek el nyertettek. Azombann Bonaparte, magát Bulackhoz vonta, és ismét hitetgetések által akart magánn mint más,

szor segíteni. Békességet izent, 's meg-
 esmérte a' történt hibákat: de az ő aján-
 lásaira a' Muselmannok ágyúkkal feleltek
 a' Várból. A' Város reményli, hogy a'
 Muselmannok serege hamarabb el érke-
 zik: mint sem a' széllyel lévő ellenség
 öfzfe vonhatná magát. Ugyan azért sie-
 tett a' Basa is, (a' kitől vagy on ezen Tu-
 dósítás) Kairóhoz.

Morad Bég, ily formánn adja elő a'
 Desaix Generálissal lett meg ütközését:

„Én, a' Faraó hídjánál Kairótól egy-
 nehány óránnyira, magamat bé-sántzoltam,
 és az én célom a' volt, hogy a' kerengő
 Frantziákat mind inkább inkább meg-szó-
 rítsam, és az eleség szerzés' útját el vág-
 jam elöttök. Ily gondolataim között oly
 hírt veszek a' Szaguldóim által, hogy 12
 ezer Hitetlenek hajóra ülvénn, sok fegyve-
 rekkal sietnek felém, és muníziójokat, 4
 hajónn szállítatják utánok. Én a' Lovas-
 saimmal mindjárt eleikbe indúltam (a' Ní-
 lusonn fel-felé). Elő is találtam az ellen-
 séget, és egészsz nap viaskodtam vele.
 Más nap 's az azt követő hat napokon is
 mindég tartott a' viaskodás. Vegtére a'
 Hitetlenek ki-szállottak a' szárazra ágyúik-
 kal, és három sántzos tábort készítettek
 magoknak. A' mi Lovassaink, az Istenbe
 's a' Profétába vetett telyes bizodalommal
 meg tamadták mindenfelől az ellenséget,

és 3 ezeret öltek le közöttük. Ez után én a' Tajuni vidékekenn meg-pihentem, hogy a' gyalogságot is magamhoz vonhassam, és a' meg-sebessedtek eránt gondoskodhas-sam. A' Hitetlenek nagyon el gyengültek, és el vagynak széledve. A' bizonyos, hogy a' Mindenható segedelmével nem sokára el fognak a' föld' színéről töröltetni.

Nagy Britanniai Tudósítások.

Az Ország-gyűlés' Második Táblájá-nak 26-dik Nővemberi Ülésében javaslot-ta Lord Arden, hogy a' Kir. Felségnek jövő esztendőbéli hadi szolgálatjára meg-kívántató Hajóslegénység' számát, százhusz ezerre kell határozni; hanem Sir Sinclair azt az ellenvetést tsinálta; hogy minek-utánna már az ellenséges Hajósseregek mindenütt meg-verették, felesleg való lenne annyi Hajóslegény, és ily sok Nép-nek tartása igen terhelné az Országot. Lám — úgymond — az Ámerikai had' végénn, midőn Angliának az egygyesültt Hollandiai, Frantzia, és Spanyol Országi Hajósseregekkel kellett viaskodni: nem vólt 110,000 Hajóslegénnyeinél több. — Erre az ellenvetésre azt felelte Pitt: hogy akkor nem vólt mód többet tartani, ám-bár szükség lett volna reá. Nékünk igen sok Hajóslegényünk nints most: mineku-

ánná a' leg-ditsőbb 's leg-szerentsésesebb
 következésü győzedelmeket nyertük is. Az
 Ország' javát erányzó okosság kívánnya:
 hogy a' magunk erejét ne gyengítsük, ha-
 nem inkább neveljük; hogy a' mennyire
 tsak lehet, kényszerítsük az ellenséget,
 oly Békesség' feltételei eránt való maga
 nyilatkoztatására, mellyek nem tsak Angliá-
 nak bizsületével, bátorságával, 's méltósá-
 gával meg-állhatnak; hanem más Orgoszá-
 kéval is. Midön az Isteni-Gondviselés, a' mi
 fegyverünknek szerentsésítése által, egészsz
 Európának meg-szabadítására nekünk utat
 nyitott; valyon a' Nagy-Britanniai Ország-
 gyűlés' Második Táblája, nem kapna e'
 a' jó alkalmatosságonn, mely szerént, más
 Tartományokat is meg-menthet azon vesze-
 delmektől, mellyeknek maga Anglia ki vala
 téve? A' Földközi-tengert, és az azonn
 való hafznos hajókázást 's kereskedést ab-
 ba hagyjuk e', melyre minékünk a' Ní-
 lus' torkolatjánál vett győzedelmünk oly
 bátorságos utat nyitott? A' Porta, alább
 hagygyon e' a' maga buzgóságából, és ab-
 bann a' gyáva figyelmetlenségben 's szor-
 galmatlanságban maradjon e', melyben
 a' barátság' állortzája alatt akarta őtet meg
 tartani az ellenség, reménylvénn, hogy
 úgy az egészsz Török Birodalmat fel-for-
 gatja. A' Nápolyi Király reménysége, ki
 azonn veszedelemtől, melynek ki vala a'

Koronája 's élete téve, kényszerítődött minden erejét megvetni: el enyészsen e' a' Nagy-Britanniai Ország gyűlésnek érzéketlen sulgorisága miatt? A' Földközi tengerenn lévő Kikötőhelyek 's partok bézarva tartatásának, avagy oly sikeretlenek legyenek e' a' következési, mint a' millven ditsőséges vólt azoknak végrehajtása? Igen roszsz Politika vólna ez, úgymint a' mely Angliát utálatba és feledékenységbe hozhatná: jóllehet a' következő Maradek, álmélkodással emlékezne is a' mi győzedelmeinkre. Calais-tól fogva Gibráltárig, és a' több partok' hofszá-bann is egy ellenséges hajó se' mérészel kiindulni többé a' nagy tengerre; hát valyon a' Baronet Úr, az ellenség' Hajóssereginek maradványát, mely békerítve tartatik, és a' Nagy-Britannia vitézsége által még meg nem győzettetett, el akarja e' szabadítani a' fogságból. Ditsőségünkre válna ugyan ez minékünk utóljára is: de még is tsak ugyan szükség nélkül, veszedelemre tennök ki magunkat, 's azokat a' hasznos kereskedő Hajósseregeket, mellyek minden Hónapbann helyünkbe hordják az ő gazdagságaikat. Avagy nem akadályoztatnánk e' meg az ellenség' Seregét, India felé oly czállal erányzott útjábann, hogy megfojtsa ezenn ki-meríthetetlen kútfejét a' gazdagságnak és erőnek. Ha mindjárt

Napkeleti India, és a' Jó Reménység' fo-
ka, bátorságban vannak is: mindazáltal
Napnyugoti India, ez a' második forrása
a' mi nagy hasznú kereskedésünknek, ól-
talom nélkül maradna: ha a' Baronét Úr
tanácsadása általa meg. Avagy végre al-
kalmatosságot adnánk e' hallatlan nagy-
lelkűségből az ellenségnek arra: hogy a'
Kanálisonn, Cap Cleárnál; Irlandiának
Északi, vagy Napnyugoti partjainál, a' mi
Hajósseregeinket egyforma erővel, és sze-
rentsével támadja meg? és ez történe-
meg valósággal, ha a' magunk tengeri ere-
jét gyengítenénk. Bizonytal a' Baronet Úron
kívül senki sem fogja ellenzeni a' 120 ezer
Hajóslegények' kiállítását. — Meg-határo-
zódott ekkor, hogy 3,886,000 font, és is-
mét 2,964,000 font sterling rendeltessék
a' Hajóslegények' fizetésére; 4,617,000 font
a' Hajókra; és 360,000 font sterling ha-
jók' készítésére.

Kilentz ezer Könnyű Lovasok paranz-
solatot vettek a' mint hallatik, hogy Kül-
földi-szolgálatra való induláshoz tartásuk
készen magokat. Az a' köz-vélekedés felö-
lök, hogy a' Belgiomi Insurgensek' segítségé-
re vannak rendeltetve. Wight Szigetében
is nagy készülétek tételnek, melyekből azt
lehet ki hozni: hogy Anglia, a' szárazonn
újra el kezdendő hadban is hathatós része
szándékozik venni.

Nóv. 26-dikánn az Admirálitáshoz oly hír érkezett: hogy Sír Edward Pellew, Breszt-nél 9 Frantzia partörzö hajókat fogott el.

Frantzia-Országi Tudósítások.

Párisból írták Dec. 4-dikénn, hogy a' Törvényhozó - Gyűlésnek mind két Tanátsai vártak vala a' tájbann, egy Írást a' Direktóriumtól, melyből a' dolgok valóságos állapotját által lehessen látni, és a' hadakozáshoz újra való kezdésnek elkerülhetetlenségét.

A' Direktórium egy Kommissziót nevezett ki maga mellé, melynek különös kötelessége: a' Katonai - munkálódásokat (operációkat) kormányozni.

A' leg-újabb minden Tudósítások is egygyezőleg bizonyítják azombann, hogy a' Republikának mind belső, mind külső körülállásai kétségesekek. Új Katonákat nem másképpenn, hanem rendkívülvaló erőltetéssel lehet öszsze-szerezni a' közönséges kedvetlenség miatt, minden részeiben a' Republikának. A' Napnyúgoti 's északi Osztályokban, mellyek, részei az úgy nevezett Vándénak, szinte újra fellobbant már a' belső had' tüze; a' Belgiomi zenebonát pedig, nem tsak el nem nyomhatták még eddig a' Fr. Generálisok, minden erőlködésseik által is; sőt a' Brüsszeli

Levelek szerént új véres verekedések történtek Kempenlándbann, és kénytelenítették a' Fr. Generálisok, új segítséget vonni magokhoz, a' Rajnai Seregből.

Olasz Országi Tudósítások.

A' Cisalpina Respublikabéli nagy hadi kézülettételek' folyamatját írják az újabb Tudósítások is,

A' Rómából egyenessenn érkezett legutolsó Tudósítások Növ. 26-dikánn indítottak vala onnét. Azok szerént, valamennyi Fr. Katonaság érkezett vala Rómába, mindjárt tovább küldődött onnét, a' Nápolyi széleknél fekvő nevezetesebb helyekbe, minéműek; Tivoli, Frascati, Albano, Velletri, Civitavecchia 's a' t. A' Római Konzulátus, két Lovas Regementeket állított fel a' Fr. Generáliság' kívánságára, és a' Respublikának minden Osztályábann egy egy gyalog Bataliont.

Bonónia (Bologna) Városából Dec. 1-ső napjann: — „Egy itt általmenő Kurír' bizonyítása szerént, a' Nápolyi egész Sereg, egyszerre a' Római föld felé nyomult véletlenül. A' Cisalpinus és Fr. Seregosztályok is magok részéről, hasonló mozdulás eránt vettek parantsolatot.

Máltábann a' Fr. Direktórium' részéről Biztosságot viselt Polgár Regnaud de

St. Jean d' Angely, Növ. 18-dikánn a' Civitavecchiai Kikötőhelybe érkezett Máltából, a' honnét Növ. 9-dikénn indúlt. "

A' Livornónál ki-szállott Nápolyi Katonaság, Lukka erőss Városát is igyekezett el foglalni, mellyet a' Fr. ák is akartak magokévá tenni.

A' Római földönn történtt véres ütközetekről több rendbéli magános Tudósításokat olvastunk már: de hogy egészsz bizonyossággal írassunk róllok: várjuk az officiális Tudósításokat.

Elegyes Tudósítások.

A' Prusfsz. Király, Vétel Várába, öt ezer ember' számára meg-kívántató hat hónapi eleséget szállíttat bé.

Lembergöl Növ. 30-dikánn: — „Az a' Tudósítás érkezett ide a' Zalesztziki Kerületből, hogy Mielecz nevű falubann pestis ütötte ki volna magát, mellyet oda, némely Török Országból által szökött hegyi tolvajok hoztak magokkal. Már ki halt mintegy hat Família (ház) ebben a' falubann: de a' Gubernátornak 's az Orvosoknak szemes és szíves utánna való járások, nagy részénn meg-akadályoztatták ezt a' pusztító nyavalyát. "

Frantzia Országnak némely Réseiben annakelőtte is sok alkalmatlanságot tsinál-

Tak ugyan a' Farkasok, de kivált minek-
 utánna a' Lakosoknak azon Réfze, a' mely
 régen ellenek vadászatokat tartott, ki köl-
 tözött, ezen kártékony állatok úgy el szá-
 porodtak, hogy nem tsak a' Juhokat, ha-
 nem a' szarvas marhát, a' lovakat, sőt az
 Útasokat is meg-támadják. Erre nézve ol-
 lyan Törvény hozódott, hogy a' ki egy
 hasas Farkast meg öl, ezért 50; egy Far-
 kas kölyökért 20; egy oly Farkasért pedig,
 a' melyről meg-lehetett bizonyítani, hogy
 embert támadott meg, 150 lívert kapjon
 jutalmúl. 1797 benn már akkor is, mi-
 dőn még 11 Osztály (Depártmánt) e' rész-
 benn tudósítást nem tett, és azon Farka-
 sokon kívül, a' mellyekért jutalmat nem
 kértek, 22 olyan Farkasok ölettek meg,
 a' mellyek embereket támadtak meg, és
 114 hasas; 1034 öreg; 702 öreg nyöstén;
 2479 fiatal; mind öfzfe 5351 Farkasok.
 Hány báránynak az élete marad meg ak-
 kor, mikor közel 6000 Farkas el vész?
 a' Juhos Gazdák leg-jobbán hozzá vethet-
 nek. Ha tsak hat juhott ett vólna is meg
 minden Farkas egy esztendő alatt; még is
 harmintzhatézer juhoknak járhattak vólna vé-
 gére a' Frantzia Farkasok!

Magyar Ország.

Weszprémből Decemb. 10-dikénn: —
 „Ma minekutánna a' Kathedrálé Templom-

bann Fő Tiszt. Rátóthi Prépost Paintner Mihály Úr el énekelte volna, a' *Jöjj el Sz. Lélek Úr Istent*: N. Vármegyénk, Tiszt-újító közönséges Gyűlést tartott, Fő-Ispány Gróf Vásonkői Zichy Ferentz Ő Exc. ja' előlülése alatt. A' Tiszt Uraknak legnagyobb része, közönséges fel-kiáltások által meg-hagyatott hivataljábann. Tsupánn a' Pápai Járásbann: Fő-Szolgabiróvá, Vigyázó Károly Úr lett, Eöry János Úr helyébe; Vice-Fiskálissá, Kalmár János Úr, Tatay Imre Úr helyébe; a' Veszprémi Distriktuális Kommisszáriusságbann Kupritz Mihály Úr váltotta fel Katona Boldizsár Urat, s egynehány Esküdtték változtak.

Közlöm azombann egészsz laistromát is mostani Tisztjeinknek; mert tapasztalásból tudom: hogy az efféle laistromokat más Vármegyebéliek is örömmel olvassák. Első Al-Ispán: Ts. K. Tanácsos T. Kún László; Második Al-Ispán: T. Bésán István; Közönséges Kalzfzatarató: Illéssy Miklós; Különös Kalzfzatarató: Veszprémben: Németh Jakab; és Pápánn: Balogh János. Fő Nótárius (Jegyző): Márkus Ignátz. Első Vice-Nótárius: Boronkay Ferentz; 2-dik Vice-Nótárius: Ballassa Ignátz; az Árvákra ügyelő Deputátzióinak Betsületből való Nótáriussa, egyszersmind Esküdttis: Horváth Antal. Regisztrátor (Laistromvivő) Anyós Antal. — Szolga Birák: A' Csefzenei Járásbann: Anyós Ignátz, és Pottyondi Istvánn. A' Veszprémi Járásbann: Hollósy László, és Elztergomi Ignátz. A' Devetseri

Jár. bann: Perczel János, és Kolosvári Ferentz. A' Pápai Jár. bann: Vigyázó Károly, és Káldy János. Első Fiskális: Osváld Sigmund. Vice Fiskálisok: Paráicz Ferentz, és Kalmár János. — Számvevő (Rationum Exactor) Róth Jó'sef. — Esküttek: A' Veszprémi Jár. bann. Boronkay János, és Boronkay Antal. A' Pápai Jár. bann: Fodor Imre, és Szombathelyi Ferentz. A' Csefznekibenn: Duchon Imre, és Takó Sándor. A' Devetseriben: Barcza János, és Kún Pál. Districtuális Kommisszariusok: Veszprémbenn: Kupritz Mihály; Pápán: Szalóky István. Devetserenn: Farkas János — Urak.

Rendszeréntvaló Orvos-Doktor: Havranek János. Betsületbőlvaló Orvos-Doktor: Zsoldos János Pápán. Rendszeréntvaló Földmerő: Gerlich János. Betsületbőlvaló: Tumler Fridrik — Urak.

Tábla Bírakká nevezettek: Anyós Károly; Csepi Sigmund; Hánovszky János; Jursics János; Kertész István; Molnár Sámuel; Nagy Lázár; Papp András; Májthényi János; Pottyondy Ignatz; Rohonczy János; Sándor Adám, és Sály Ferentz — Urak.

Béts.

A' Bétsi Bankót kívánván **Ö T. K.** Felsőge, általjábann való bátorságos menedékhelyévé tenni minden tulajdonosi-jusznak; következő értelmű Rendelést adott ki e' részben Dec. 14-dik napján, hogy t. i. még az ollyatén Külföldiek is a' kik ezen Bankóba bé-adott tőke pénzek

től nem kaptak vala már néhány esztendőktől fogva interest: ha most a' bennlévő pénzeknek minden százához, még ugyan annyit adnak bé a' jövő 1799-dik eszt. nek első Júliussáig, oly formánn, hogy a' tóldalékúl adandó százakba beléjek számláltathatnak az el maradtott interesek is: így a' Bankótól, két annyi summáról nyernék kötelező Írást, mint a' mennyiről volt az előbbeni Obligátziójok; 's minden száztól, fogyatkozás nélkül ki fog járni esztendőnkéntt öt forint interessek. De ha az előadott feltételt nem telyesítenék: úgy elvesztik minden jussokat a' Bankóhoz.

Tegnap indúlt el innét Brünn felé az oda érkezett Orosz Sereg' Fővezére Herceg Würtemberg Ferdinánd.

Ezen Seregbenn a' Kozákoknak borzas szakállók vagyon; 's némellyiknek oly hosszú, hogy a' mejjére le ér.

Minden tizenkét Orosz Katona között ötnek leg alább is vagyon a' mejjénn függő jutalom-pénze; némellyiknek kettő három is ékesíti a' mejjét.

Máltai Rend' Kommendátora; Feldmarsall; és egy gyalog Regiment Tulajdonossa, Gróf Wallis Mihály Ts. K. Belső Tanácsos, meg hala Dec. 18 dikánn, reggeli 6 órákor, életének 67-dik eszt. jébeni guttaütésbenn.

Nevezetes történet,

Egy ide való tehetős Lakos, N. . oly értelmű Levelet vett a' napokban egy magát meg nem nevezett Személytől, hogy háromszáz forintot tenne le a' Sz. Mihály Templomának bizonyos szegeletébe, melyet a' Levélíró el fog majd onnét vinni, mely kívánságot ha el múltatna teljesíteni N. . : bizonyos lehet felőle, hogy felgyúl a' háza. N. . okos ember lévén, hírt adott azonnal, a' Politzájnak (Belső bátorságra ügyelő Tifztségnek) mely is ígérte, hogy meg-tészi maga részéről a' szükséges rendeléseket. N. . azombann írt egy Levelet, 's tette azt bé-petsételve, a' nevezett Templomnak meg-határozott szegletébe. A' nevezetlen Ember megjelenik, 's el veszi a' petsétes Írást: de midőn fel akarná azt éppen bontani, véletlenül meg-ragadtatott egy Vénafszony' formájában lappangó Személytől, 's ezen jeladásra, a' Politzájnak több ki-rendeltt Emberei is elő-állottak, 's oly helyre vezették a' Vakmerőt, a' hol veszedelmes fenyegetődzését, nem lefesz módja végre hajtani.

A' Szirmiumbann, az az Szerem Vármegyének, és a' Pétervári Regiment Districtussának egy részében, 1795. és 1796. esztendőkbenn uralkodott pestis históriáját 's az azon alkalmatossággal szerzett tapasztal-

talásait le írta Nemes Schraud Ferentz, a Pesti Universitásbéli Tudós Profeszszora az Orvosi Tudománynak, és dirigáló Orvosa a Pestisnek a Ts. K. Birodalmokbann. — Ezt a Munkát, a sok hozzá-tartozó Rajzolatokkal egygyütt ki-nyomtatattja most Ő Felsége.

Erdelyből úgy értjük, hogy azon jeles Beszédek ki fognak jöni nyomtatásbann, mellyeket Kolosváratt, a' Növ. 28-dik napján tartatott, 's már említett czeremónia' alkalmatosságával mondottak: az Ország' Kormányozója; és a' hivatalába akkor bé-állított Thesaurárius Gróf Bethlen József Ő Exc. jok.

*
*
Híradás.
*

Az Magyar Katonaság' számára megkívántató ruhák szolgáltatását ki-nyerte Ő Felségétől Stefanovits János nevű Magyar Országi Szabó-Mester, ki is ezenn okból meg-telepedvénn Bétsnek Landstrasse nevezetű Külsővárosábann a' 124-dik szám alatt, jelenteti, hogy ha harmintzig való Szabólegények jönnek is fel hozzá Magyar Országról; örömetst fel fogadja oly ajánlással, hogy minden Legény leg alább is érdemelhet magának napjábann egy forintot.

*
Jobbítások.
*

A' 791-dik oldalon, e' helyett: 's egy lántságok kell olvasni: vagy lántságok; a' 792-dik lapnak utolsó elötti való sorábann pedig, e' helyett: Egyiptom, kell olvasni: Persia.